

הלכות שבת סימן שסו

באר הגולה 464

על-ידי כגו שאינו סמוך על שלחנו (סז) אפילו הוא קטן, ועל-ידי בתו (סח) שבתה ואינה סמוכה על שלחנו, ועל-ידי אשתו שאינו מצלה לה מזונות אפילו אין לה בית בתצר. ולבתהלה טוב לחש לדרגרי שניהם היכא דאפשר: הגה ובדיקבד סומכין (סט) על דברי המגל בערוב. וכן גדול (ע) שיש לו אשה, אף-על-פי שסמוך על שלחנו אביו מופין על-ידו (הג"א והגהות סמ"ק וכל"ב) אפילו לבתהלה. (עא) ואין צריך להודיע לאחם שזכה להם קדם השבת, אלא אם מודיעם בשבת מתר לטלטל (כל בו): **יא (עב) כגני חבורה שהיו מסבין לאכל וקדש עליהם היום, (עג) הפת שעל השלחן סומכין עליה משום ערוב; ליהוא שמסבין בבית, שהוא מקום (יד) הראוי להניח שם ערוב, (עד) אכל בתצר לא (עה) והוא תדין אם יש להם פת בשתפות באחד מן הבתים, (עו) סומכין עליו משום ערוב: **יב** מאפסטרופוס של קטן (עז) יכול לערב בעדו: **יג** ימצנה לחזו (עח) אחר ערובי הצרות: **יד** * סמכרד (עט) * על מצות (טו) ערוב: **טו** * אימתי מקדד, (פ) בשעה (פא) שמקבץ אותו מקני**

באר היטב

חולת ערוב: (יד) הראוי. עין פהשכות חסם קבי סימן קיא: (טו) ערוב. צ"ע אם אדם אחר שאינו דר באותו העיר יכול לברך בנקה זו, וגיל דכול לברך. דקא אלו לא ערוב אף הוא קנה אסור לטלטל, וא"כ גם הוא שוק במצוה זו, מ"א, ע"ש. והעקר והשמש יתן הערוב להרב וזכחו לכל הקהל עליו, וכו' בפמנהגים. ולפי"ז אם תשקה ליל י"ט ראשון ולא זכה אסור לזכות ב"ט כמ"ש סימן תקכח אלא על תבאי, ואם י"ט אינו סמוך לשבת אין לערב בקטן שלנו מנג לנג, עין רס"י שע"ב. ואומר 'לכל שבתות השנה, כמ"ש

משנה ברורה

רוצה לומר, ואוכלת שם המזונות שנותן לה בעלה, וסלקא דעתך דמגו דזקניא לעצמה בערוב זה בשביל ביתה תזכה בערוב גם לאחרים, קא משמע לן דלא; והשעם, דבאמת לעצמה אין צריכה ערוב כלל, דנקמשת אחר בעלה⁽⁷⁴⁾, (נג) דדלקמן בסמ"ק שם סעיף ו, וליקא מגו: (סז) אפילו הוא קטן⁽⁷⁵⁾, כיון דלענין מצוה יש לו יד לזכות לעצמו כשאינו סמוך על שלחנו אביו⁽⁷⁶⁾: (סח) שבתה ואינה סמוכה, ורוצה לומר, דזקא באפן זה, ולא פדעה הראשונה דסבינא לה דכשבתה אפילו בסמוכה מזכה על-ידיה; וכן בעל-ידי אשתו, דזקא היכא שאין מצלה לה מזונות, דפז מצוה לה לעצמה ולא לבעלה: (סט) על דברי המגל בערוב⁽⁷⁷⁾, ורוצה לומר, (ט) בין קטן ואין סמוך על שלחנו או גדול אף שסמוך, וכן בעל-ידי אשתו אף-על-פי שסמלה לה מזונות: (ע) שיש לו אשה⁽⁷⁸⁾, וכו'. שעושה הכל על דעת עצמו ולא על דעת אביו⁽⁷⁹⁾: (עא) ואינו צריך להודיע. דזבין לאדם שלא בפניו: **יא** (עב) בני חבורה וכו'. אשמועינן בזה שני דברים: אחר, אף-על-גב שלא תניחו לבתהלה לשם ערוב, גם, דאפילו (יד) אותו הפת לא תנה מתחלה של פלם, כי אם של בעל-הבית לבר שזמן לקעד משלו ולא הקנה לקן אותו פת בפרש⁽⁸⁰⁾, אפילו הכי כיון שזמן לאכל עמו⁽⁸¹⁾ ויכולין לאכל לדעתם, הרי הוא כאלו נשתתפו בו עמו ויש להם בו זכות, ועל-כן אם הוא קדם עד לאחר בין השמשות סומכין עליו משום ערוב: (עג) הפת שעל השלחן וכו'. לכאורה בעינן שיתנה אז עדין אצלם פת אחד שלם, וכו' כסעיף ו, או אפשר כיון דלא הביאו פתם אלא בעל-הבית זמן לקעד משלו, דינו דומה לזה דסעיף ו, וכן משמע בתוספת-שבת, אבל באמת יש לחלק ביניהם, וצריך עיון: (עד) אכל בתצר לא. דתצר לאו בר-דירה הוא: (עה) והוא תדין אם יש להם וכו'.⁽⁸²⁾ דין זה הוא זו ואין צריך לומר זה. ובתוספת-שבת כתב, דקא משמע לן דסומכין עליו בתזקת שהוא קדם אף-על-פי שאין יודעין בעצמן, משום דמקמינן לה אחזקתה: (עו) סומכין עליו משום ערוב. ובמשום שתופי מבואות יכולין לסמן אף משמח באחד מן החצרות (גמרא): **יב** (עז) יכול לערב בעדו. אפילו משל הקטן שלא מדעתו, (נח) מפני שהוא לו ככד-פית⁽⁸³⁾, שיוכל לערב משל בעל-הבית שלא מדעתו, כמו שיתבאר בסמ"ק שם: **יג** (עח) אחר ערובי הצרות. כד שלא בואו לטלטל באסור⁽⁸⁴⁾: **יד** (עט) על מצות ערוב⁽⁸⁵⁾, ואפילו (טו) אדם אחר שאינו דר באותה העיר ורוצה לשבת שם בשבת, יכול לברך בנקה זו, דקא אלו לא ערבו קנה גם הוא אסור לטלטל, ואם-כן גם הוא שוק להערוב. וצנן מה שכתבנו עוד בזה בבאר הלכה, אם מניח ערובי-מבשילין וערובי-הצרות בזמן אחד (ט) מכבד בנקה אחת על שתייהן, דהינו 'על מצות ערובין', ואומר הנסח 'בתדין ערובא' על כל אחד ואחד כפי נסחו. ובסמ"ק אדם כלל קב כתב, שיאמר 'על מצות ערובי מבשילין וערובי הצרות'⁽⁸⁶⁾, ואומר 'בדין זה שרא לן לאפני וכו' ולטלטל מבית לתצר' וכו': **טו** (פ) בשעה וכו'. מפני שכל המצות מקדש עליהם עובר לעשייתן. ולפי מה שכתב הנמ"א לעיל בסעיף ו, והמנהג לקבץ קמח מבתי העיר, אין לברך בשעת קבוץ, דתני עובר דעובר כל-זמן שלא נאפה הפת: (פא) שמקבץ וכו'. הבית-יוסף והפ"ח כתבו בסמ"ק שזה דצריך לברך

שער הציון

(ע) בית-יוסף בשם הרא"ש. וקצת קשה, דקא באמת לא בירא חלקה אם בדברי רבי יחזקאל בן חזקיה או פרקי יחזקאל בן בבא, אלא שמחמת ספק נקטין בדברי שניהם להקל בערובין, ואם-כן בעניננו דנקא מנה חמרא נימא להפך דהלכה בדברי יחזקאל בן בבא דאסור בנשים, ואם-כן צריכה לערוב ושוק מגו לענין לזכות לאחרים: (ע) בית-יוסף: (נד) תוספות ורשב"א וריטב"א: (נז) הגר"ז: (נו) מגן-אברהם ושי"א: (ס) חידושי רבי עקיבא ארי בשם תלמידיהם דריב"ז: (א) עין במטה-ברורה לעיל (סעיף-קטן מה) ובמחצית-השקל (סעיף-קטן כ).

י טור כ צריכין היה כלשנה קמא ל שם אוקימנא ונבא מ מרזבי פוק ד דעורבן ב טור בסמ"ק שזה מצינו דתני גברי רבנן ערובין סיה ס שם בסיד ודברים כפרק א פהלות ערובין ע שם ושם

שערי תשובה

מתנה כ"י. וצנן בשו"ת מאמר-מרגרי סימן ט שכתב שיש לעצן פנה למאי דקדיל בסמ"ק שדא אפילו קטן אוסר, איכ מת אחד הניחו דשוחו לקטן שלא תנה עדה בעולם בשעת קצת הערוב, דקא קייל סמכה לעבר לא קנה, ולא שמענו מי שנתעורר מתחת זה לצוות ערוב מתוך, ויש שפליג דיון קני ע"מ להקנות לעבר, ע"ש. ולפ"ז י"ל דדוקא קטן אוסר אבל עבר אינו אוסר, אף דזכה בדשעה דאחי משילא, מ"מ כיון שאינו בעולם קנה לה כדירה כלא בעלים ואינו אוסר: ער שכת"א⁽⁸⁾. ומידה אם שכתו לזכות עד שבת מתר לטלטל, כמ"ש רמ"א ס"ו.

באר הלכה

על שלחנו, ואפילו אוכל בתום [פרישה וא"ר]: * מכבד וכו'. ובמקום שנהגו לעשות בשביל כל הקהל⁽⁸¹⁾ בערב-פסח ואחד רוצה לעשות לעצמו בכל ערב-שבת, כמו שכתבנו בזה אחרונים דלכתחלה טוב לנהג כן, אין כדאי לערב עליו, וגם נכון לערובו: וכן גם-כן לאחר לזכות בשביל כל העיר, דאם ירצה באמת לחלק עצמו מן העיר יש מקום לומר שיאסור אלו על אלו. וצנן בסמ"ק שצב: * על מצות ערוב. עין משנה ברורה מה שכתבנו לענין אדם אחר שכותב בעיר יכול לברך בנקה זו, ואפילו לא יתה שם רק ביום-טוב ולא בשבת שאחרי, כדני לה הערוב ולענין דברים שאין בהם צורך כלל, כמו שכתבנו ביש סימן הקיץ בתנ"ה. ולפי זה אם אין דעתו לשאר שם לא לשבת ולא ליום-טוב אין יכול לברך, ולא דמי למאי דקמא לן בפלמא דהערושה מצוה לאחר קטן שקובץ מוזה וכתאי ונזא דכול לברך, שם עבדי משה, מה שאין כן בזה שהוא רק בנקה בעלמא, שהערוב כבר נתקבץ על-ידי אחר. אכן לפי מהנהגו לבתחלה, דלאחר ששקץ השמש הערוב מכל הבתים נותן לזכות לכלם ולברך וכן ראוי לעשות, כמו שכתבנו לעיל בסעיף-קטן מה במשנה ברורה, יכול לעשות זה גמא גם על ידי אחר שאינו מקני העיר, דהוכי שזכה לאחרים תשוב כמ"ש, כל זה

הלכות שבת סימן שסו

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק יט]

דבאקת לעצמה אין צריכה עירוב כלל, דנקשקת אחר בעלה⁽⁷⁴⁾.

(74) ואם הבעל נותן לה מעות למוצתיה ואינו נותן לה פת ממש, כתב הבי"ד (ד"ה ולא על ידי) שאין הבדל בזה, ובכל אופן אין ביהמה צריך עירוב [וחלק בזה על התוס' בעירובין עט, ב, ד"ה ועל].

[משנ"ב ס"ק סז]

אפילו הוא קטין⁽⁷⁵⁾.

(75) ושיעור קטן שאפשר לזכות על ידו, בירושלמי (עירובין פ"ז ה"ז) מוכח שהוא משהניע לענות הפעוטות, אולם בגמרא (גיטין סד, ב) נראה, שהשיעור הוא משהגיע לדרגת 'צורר חורקן, אגוז ונוטל'.

[משנ"ב שם]

קשאנו סמוך על שלחן אבינו⁽⁷⁶⁾.

(76) ובני בנים הסמוכים על שולחן זקנם, כתב הערוך השלחן (סכ"א) שמתיר לזכות על ידם, משום שאין להם דין סמוכים על שולחן.

[משנ"ב ס"ק סט]

על דברי המקל בעירוב⁽⁷⁷⁾.

(77) ויש אופנים שבהם אין הולכים אחר המקל בעירוב:

א. הרא"ש (עירובין פ"ב ס"ד) הביא בשם מהר"ם, שרק במחלוקת תנאים הולכים אחר המקל בעירוב, ולא במחלוקת אמוראים. [ובהמשך דבריו הביא שהמהר"ם הוביח שדעת רבנו הנאל שגם במחלוקת אמוראים הולכים אחר המקל בעירוב, והרא"ש יטב את דברי הר"ח ונראה שהסכים עמו, וכן כתבו הרשב"א (עירובין פ, ב) והרשב"א (שם פט, א)].

ב. עוד כתב שם בשם מההר"ם, שרק בדיני עירובי הצרות הולכים להקל, ולא בדיני מחיצות, וכן כתבו הרשב"א והרשב"א (הנ"ל). [אמנם הרא"ש עצמו (שם) כתב שגם במחיצות הולכים אחר המקל].

ג. הגר"א (אורח סי' שצח ס"ה) כתב, שלדעת המהר"ם והרא"ש הולכים אחר המקל בעירובין גם ביחיד נגד רבים, ולדעת הר"ף והרמב"ם ועוד ראשונים הלכה כרבים אפילו לחומרא.

ד. החזו"א (אורח סי' קיב ס"ק י) כתב, שרק במחלוקת שבגמרא הולכים אחר המקל בעירוב גם ביחיד נגד רבים, אבל במחלוקת הפוסקים דעת הרוב היא ההלכה, ואין הולכים אחר המקל כשהוא יחיד. אמנם הברכי יוסף (סי' שצח ד"ה עוד ק"ק) כתב, שגם במחלוקת הפוסקים הולכים אחר המקל.

[משנ"ב ס"ק ע]

שש לו אשה⁽⁷⁸⁾.

(78) ואם הגדול סמוך על שולחן אביו שלא מחמת התחיבות, אלא שאביו ממשיך להחזיקו גם לאחר שכלה זמן ההתחיבות, כתב הערוך השלחן (סכ"ב) שלפי מה שכתב הוא עצמו בחרי"מ (סי' רע ס"ה) שבאופן זה מציאתו לאביו, אם כן לדעה השניה בשריע שגדול היינו מי שאינו סמוך על שולחן אביו, גדול זה אפילו שהוא נשוי נחשב לסמוך על שולחן אביו, ואין מזכים על ידו, ואם כן להלכה יש להחמיר לכתחילה שלא לזכות על ידו [אולם מסתימת הפוסקים והרמ"א משמע שבכל אופן מזכים על ידו לכתחילה].

[משנ"ב שם]

שעושה קל על דעת עצמו ולא על דעת אבינו⁽⁷⁹⁾.

(79) וכן אם נשא אשה וגירשה, כתב הכף החיים (סי' קיד) שדינו

בנשוי ומזכים על ידו, אבל אם רק התארס ולא נישא, אין מזכים על ידו, שעדיין הוא עושה על דעת אביו.

[משנ"ב ס"ק עב]

ולא הקנה להן אותו פת בפרוש⁽⁸⁰⁾.

(80) ועל כן המתארחים בבתי הארחה, וכבר מערב שבת יש שם חדר עוגות וכדו' שעומד לשימוש האורחים, או חלות במטבח שיש אפשרות לקחתן בבין השמשות [ומזכים בחדר שיש בו ד' אמות על ד' אמות], אפשר לסמוך על עוגות או חלות אלו משום עירוב, אף שלא הקנו להם אותו בפירוש.

אכן כל זה הוא לשיטת המשנ"ב לקמן (סי' שעד ס"ק ה, ובבית"ל סי' שפב ס"א ד"ה צריך שסובר שהדין שבעל הבית שחיה שותף עם שכניו בפת סומך על כך לעירוב, הוא גם באופן שאחר מזה את פתו לכל שכניו שלא לשם עירוב, אבל החזו"א (אורח סי' צ ס"ק כד) הסתפק בזה, שיתכן שרק בהביא כל אחד פת מעצמו ונשתתפו מועיל הדבר אף שלא היה על כך שם עירוב, אבל כשאחד מוכה מפתו לכולם, לא מועיל הדבר אם לא הל על הפת שם עירוב, ומה שמועיל כאן במסובין על שולחן בעל הבית, פירש החזו"א שהוא משום שכשהם מסובין על שולחן אחד יש בזה עירוב הדעת, ולדבריו אין ברור להקל באופן הנ"ל שאינם מסובין על שולחן אחד ואין עירוב הדעת ביניהם [ונראה מה שכתב בדעת החזו"א בספר תיקון מבואות פט"ז הע' 24].

[משנ"ב שם]

כיון שזקנן לאכל עצמו⁽⁸¹⁾.

(81) באופן שבני החבורה לא היו מסובין מערב שבת, אלא שבעל הבית הזמינם לאכול אצלו בשבת, כתב החיי אדם (כלל עג סט"ו) שאין אמורים שכבר זכו בפת בערב שבת, והוכיח כן מהמשנה (ביצה מ, א) שמי שזימן אליו אורחים, לא יוליכו בידם מתנותיהם אלא אם כן זיכה להם מערב יום טוב.

[משנ"ב ס"ק עה]

והוא תדין אם יש להם נכס⁽⁸²⁾.

(82) דין זה, כתב החזו"א (אורח סי' צ ס"ק כט) שהוא דוקא אם הם שותפים בפת אחת, אבל אם כל אחד נתן בכרו [שלא לשם עירוב], אין סימכים עליהם משום עירוב.

[משנ"ב ס"ק עז]

מקני שהוא לו כקן-בית⁽⁸³⁾.

(83) מקור דין זה הוא במדברי (עירובין פ"ד ס"ה תקב), והוא ביאר טעם אחר לדין זה, שאפטרופוס נחשב לשכירו ולקטו של הקטן, [אכן דעת רוב הראשונים שלא נתחדש דין שכירו ולקטו בישראל, וגם הש"ע לא העתיק דין שכירו ולקטו בישראל, ולכן הביא המשנ"ב טעם אחר].

[משנ"ב ס"ק עח]

כדי שלא יבואו לטלטל באסור⁽⁸⁴⁾.

(84) ומטעם זה כתב בשו"ת חתם סופר (אורח סי' עט), שיש גם מוצא לחזר אחר תיקון המבואות והחצרות שיהיו מתקנים במחיצות בדין, כדי שלא יבואו לטלטל באיסור, והתשב"ץ (ח"ב סי' לו) כתב, שאלמלא טירדת הלימוד, דרך תלמיד חכם לתקן העירוב [כמבואר בגמרא (עירובין סח, א) שרבה בר רב חנה שאל את אביו מדוע

המשך במילואים עמוד 19

19

מילואים הלכות שבת סימן שסו המשך מעמוד הקודם

משום שהביה הקשה למאן דאמר שאין סומכין על שיתוף במקום עירוב, ואילו דברי הגרי"א הם למאן דאמר סומכין על שיתוף במקום עירוב.

(ביה"ל ד"ה ונראה ל')
(הגר"א בסימן זה מוכן לישב זה⁴⁵).
(45) והחזו"א כתב (ארי"ח סי' צ ס"ק יז), שדברי הביה"ל אינם מורקקים.

הלכות שבת סימן שסו המשך מעמוד 462

(60) ואם ניטל מהפת של אורז או עדשים אחר מארבעים ושמונה, כתב החזו"א (ארי"ח סי' קא ס"ק ב) שדינו כפרוסה ואינו מועיל לעירוב, מאחר שאינם חייבים בהפרשת הלה.

(61) וטעם הדבר כתב החוספת שבת (ס"ק כד), כיון שאינו מאכל לרוב בני אדם, ועיקר העירוב הוא משום דירה שאדם קובע דירתו שם מחמת פת זו, והשו"ע הרב (סי"א) כתב, שפת דוחן אינה נקראת פת.

ולערב בלחמניות, כתב הדרכי משה (אות א) בשם רבנו ירוחם (תולדות אדם וחוה נ"ב ח"י) שאפשר לערב בהם, ולפי זה כתבו העניי אלמוגים (ס"ק טז) והערך השלחן (ס"ט), שאפשר לערב בכל פת הבאה בכיסנין. [מקור הדברים הוא בגמרא בברכות (מב, א) שרב יהודה אמר בשם שמואל שמערבים בלחמניות, ופירש רש"י שם שלחמניות הן אוכליא"ש, ולעיל שם (מא, ב) ד"ה פת] כתב, שאוכליא"ש היא פת הנלווה עם הרבה תבלין, וזהו פת הבאה בכיסנין.

(ביה"ל ד"ה אין)

אפשר דהקא נמי ניקא ב' (60).

(59) ואף שלכתחילה מערבים דוקא בפת, מ"מ בדמעבד אם שכחו ולא עירבו, כתב החי אדם (כלל עג ס"ו) שאם ביטלו יחד בקדרה אחת סומכים על כך משום עירוב. ובטעם הדבר כתב כנשמת אדם (אות יא), שסומכים על שיתוף במקום עירוב, והוסיף שזו כוונת הרוקח (סי' קמג) שכתב לגבי עירובי הצרות שאם מבשלים יחד בקדרה אין צריכים לערב, ושני חידושים יש בדבריו: א, שאפשר לערב בכל דבר מוזן. ב, שאף שלא הניחו קדרה זו לעם עירוב מ"מ מועיל, כדן בעל הבית שהיה עותף עם שכניו, אמנם החי אדם לא התיר בכל מוזן אלא מדין שיתוף, והביה"ח (כאן) כתב בדעת הטור שאפילו לעירוב מועיל בדיעבד כל דבר מוזן, וראה בעניי אלמוגים (סי' שפי ס"ק ו) שהשיג על דבריו.

(משנ"ב ס"ק מז)

בפת ארז וצד"שים⁶⁰, שדרך העולם לאפותו ולאכלו, מה שאין כן בפת (61).

הלכות שבת סימן שסו המשך מעמוד רלב

בעלה, והאמר מרדכי (ס"ק ה) ביאר באופן אחר מה הטעם שהקלו לפסוק בעירוב כרבנן.

(משנ"ב ס"ק טג)

דאז שפך מציאתה לאביה⁷³.

(73) וטעם הדבר, כדי שלא תהיה ביניהם איבה ושיאנה למנוול ומוכה שחין (כתובות מה, ב), וחלק הבי' על הטור שפסק שיכול לזכות על ידי בתו שאינה סמוכה על שולחנו, אמנם הבית מאיר (סי') כתב, שהטור דיבר דוקא באופן שהבת נישאת ונתגרשת, שבכך יצאה מרשותו ואינו יכול להשיאה, ולכן אין מציאתה לאביה ויכול לזכות על ידיה את העירוב.

תבשילין, שיכול לזכות על ידי עבדו ושפחתו העברים שהם קטנים, משום שקטן זוכה לאחרים בדבר שהוא מדברי סופרים.

(משנ"ב ס"ק ס)

לאפוקי ממאן דאמר בגמרא דדוקא תיקא דיש לה לעצמה בית ב' (72).

(72) ומשום שהלכה כרבנן (קידושין כג, ב) שיש קנין לאשה בלא בעלה, ולכן יכולה האשה לזכות את העירוב גם כשאין לה בית באותה חצר, וכתב העניי אלמוגים (סי' כ) שרק לענין עירוב הקלו לפסוק כרבנן, אולם לענין שאר דברים הלכה כרבי מאיר (שם) שאין קנין לאשה בלא בעלה, וכן פסק השו"ע (ירד סי' רכב סי"א) שאין קנין לאשה בלא

הלכות שבת סימן שסו המשך מעמוד 464

הראב"ד (שם), שאנו מברכים 'וציונו' לומר שאין אנו רשאים לטלטל בלא עירוב, וציונו שכשנצטרך להוציא מן הבית לחצר שנערב.

(משנ"ב שם)

שילאמר "על מצות עירובי תבשילין וצירוקי תצרות"⁸⁶.

(86) משום שעדיף לפרט את הברכה, וכן פסק המטה אפרים (סי' תקפא ס"ט), ובקצה המטה (שם אות קכו) הביא ראייה מדברי הגמרא (ברכות מ, א) 'הן לו מעין ברכותיו', ובעניי דוכב מישרים (ארי"ח סי' קג) כתב טעם אחר, שאין עושים מצוות הבילות הבילות.

(ביה"ל ד"ה מברן)

ובמקום שפנה לעשות פועל פל הקהל⁸⁷.

(87) ראה מה שכתבנו במשניב לעיל ס"ק לג, האם מותר להניח שני עירובים בב' מקומות.

מבוי שגרים בו תרי גברי רברבי כרבנן, לא עושים בו עירוב ואף לא שיתוף, ומי שלבו נקפו בזה, הדיוטות גמורה היא או מינות מורקה בו, וזכות גדולה היא לתקן העירוב, למנוע הקלקול שיבואו רבים לטלטל בלי עירוב.

(משנ"ב ס"ק עט)

'על מצות עירוב'⁸⁵.

(85) כוונת הברכה היא, שציונו על מצות התיקון הגדול להישמר מאיסור הרגאה, וכתב בשו"ת חתם סופר (ארי"ח סי' צט), שאין הכוונה שציונו על איסור הרגאה וטלטול בשבת, משום שאם כן צריך היה נוסח הברכה להיות 'ואסר לנו את ההוצאה', בשם שמברכים בחופה 'ואסר לנו את הארוסות', ועוד, שאין סביר לברך על איסור הרגאה יותר מעל שאר המלאכות, וכן פירש המגיד משנה (פי' מהלי עירובין הכי') בדעת

